

NOVICE

LETO III. - št. 28

V KOČEVJU, DNE 12. JULIJA 1958

Cena 10 din

Sutjeska, zgled prihodnjim rodovom

Ob 15 letnici bojev na Sutjeski je bila 4. julija na Tjentištu v dolini Sutjeske veličastna proslava v spomin te slavne obletnice. Pred množico 70.000 ljudi, ki so prispejali v ta kraj iz raznih predelov Jugoslavije, sta govorila predsednik FLRJ, Josip Broz Tito in predsednik Zdruga ne arabske republike, Gamal Abdel Naser.

Proslava na Tjentištu se je začela v prvih jutranjih urah. Maršal Tito je prišel v spremstvu predsednika ZAR, Naserja, kmalu po sedmi uri. Bil je veličasten pogled na živobarvno množico ljudi in na borce, udeležence bojev na Sutjeski, katerih je bilo postrojenih pred častno tribuno 7693.

Maršalu Titu je raportiral nekdanji komandant Prve divizije, ki se je boril na Sutjeski, Koča Popović. Po raportu je tovariš Tito v spremstvu Koča Popovića pregledal postrojene brigade in po polurnem obhodu pozdravil borce:

»Smrt fašizmu!« takrat pa je iz vseh grl zadonel: »Svoboda narodu!«

Sekretar Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković je potem prebral ukaz o odlikovanju brigad in zasedel bataljona z redom Narodnega heroja.

Veličastno zborovanje je začel predsednik Ljudske skupščine BiH, Djuro Pucar. Po pozdravnem govoru Djura Pucara je maršal Tito sprejel štafete. Zveze za telesno vzgojo »Partizan« in štafete iz vseh krajev naše republike, ki so prinesle pozdrave udeležencem proslave. Po sprejemu štafete je maršal Tito govoril o krvavih bojih pred 15 leti na Sutjeski, ko se je 19.000 borcev borilo pod nečloveškimi pogoji proti 120.000 sovražnikom. Tovarš Tito je dejal med drugim: »Tovariši, ta tovarišice, ta kraj ob Sutjeski bo kraj, na katerem bodo črpali navdih naši sedanji in bodoči rodovi. Na tem kraju se bodo naši mladi rodovi učili junaštva in zvestobe, ki jo je

zprical sedanji rod, ko je žrtvoval svoja življenja in svojo kri v nemurnem in hudem boju, ki smo ga bili za to, da bi bilo bodočim rodovom lepše in boljše...«

Maršal Tito je govoril tudi o tem, da želimo sodelovati z vsemi narodi sveta. Njegov govor so pogosto prekinjale navdušene ovacije in odobravanje. Po govoru predsednika Tita je govoril predsednik Zdruga ne arabske republike Naser, ki je med drugim dejal, da imamo skupne ideale in poglede na zunanjo politiko. Govor predsednika Naserja so tisočglave množice prekinjale z vzklici »Tito! Naser!« in vzklici prijateljstva med narodi Jugoslavije in Zdruga ne arabske republike.

4. julija v Kočevski Reki

Proslava partizanskih tehnikov se je s posebnimi slovesnostmi zaključila v Kočevski Reki 4. julija na Dan borca. Dopoldne tega dne je bil kulturni program, ob treh popoldnih pa so se patrulje iz vseh treh smeri vrnile v Kočevsko Reko. Postrojene patrulje in navzočim prebivalcem je spregovoril referent iz bivše tehnike in pri tem poudaril važnost ter pomen tehnik, ki so v

neobičajnih razmerah in v največjih težavah tiskale partizansko literaturo in propagandno gradivo. Spregovorili so tudi predstavniki organizacij v Kočevski Reki. Še posebno lepo in priščno so pozdravili patrulje pionirji iz Kočevske Reke.

Ob zvokih godbe so patrulje položile venec na spomenik padlih borcev in žrtev fašizma, na pokopališču pa so odkrili spominsko ploščo.

Po veselem partizanskem rajanju, ki je trajalo pozno v noč, so se partizanski tehniki razšli z željo, da se spet kmalu snidejo in obudijo spomine na velike in slavne dni naše borbe.

Ljubljane velik avtobus bivše partizanske tehnike. Nekdanji partizanski tehniki so se priščno pozdravili. Krepiki stiski rok, vprašanja in veselje nad tem, da so se po dolgem času spet sešli, je dalo lepo sliko partizanskega tovarištva, ki je še vedno živo in trdno kot je bilo v času krvave vojne.

Zbrane partizane je v imenu krajevne odbora ZB Kočevska Reka pozdravil predsednik Franc Gabrčič iz Kočevske Reke. Govoril je o delu partizanov-tehnikov, ki so se mudili v NOB v teh krajih in jim zaželel, da bi se kar najbolje počutili v srečanju s partizanskimi družinami po kočevskih vaseh. Postrojene partizanske patrulje so pozdravili tudi pionirji pionirskega odreda »Boris Kidrič« iz Kočevske Reke in jim podarili cvetje. Pri tej slovesnosti je bilo navzočih večje število ljudi, ki so drage goste-partizane navdušeno pozdravljali.

3. julija se je mudil v Kočevski Reki tudi ljudski poslanec in organizacijski sekretar CK ZKS, tovarš Ivan Maček Matija, kar je dalo proslavi še večji poudarek.

Po slovesnem sprejemu so bile formirane tri partizanske patrulje. Na čelu vsake patrulje sta bila s komandirjem in komisarjem tudi zastavonoša in harmonikar. Videli smo zastavne fante in moče ter bivše partizanke — vse v partizanskih uniformah s številnimi odlikovanji. Pred odhodom patrol smo prisostvovali še anemam patrol za Radio-televizijo. Tisti, ki imajo televizijske aparate bodo lahko videli v eni od televizijskih oddaj strumen pohod partizanov-tehnikov in poslalski udarni partizanski pesem. Po polnočni se patrulje razšle na tri strani. Na svoji poti so obdarile z lepimi darovi partizanske družine in priredile v Grčaricah, Travi in Dol. Brigi prave partizanske mitinge. Partizanske patrulje so bile povsod lepo sprejete. Za vsakega udeleženca patrulje je bilo veliko doživetje — staro tovarištvo s partizanskimi družinami pa je bilo znova potrjeno.

Kulturno-prosvetna dejavnost v kočevski občini

Pred kratkim je bila v Kočevju seja sveta za kulturo in prosveto OBLO Kočevje, na katero so bili povabljeni tudi zastopniki prosvetnih društev in ustanov. Predsednik sveta, Rudi Mohar, je najprej govoril o prosvetni dejavnosti v občini, potem pa so udeleženci kritično pregledali uspehe in pomanjkljivosti prosvetnega dela.

V občini imamo tale društva: DPD Svoboda Kočevje, Svoboda Rudnik, Stara cerkev, Kočevska Reka, prosvetna društva pa so v Fari, Osilnici, Livoldu, Mozlju in na gimnaziji v Kočevju. Delavna so v glavnem samo društva v Kočevju, medtem ko ostala društva v javnosti le redko nastopajo. Ustanoviti bi bilo treba še prosvetno društvo v Po-

ljanski dolini, Koprivniku in morda še kje drugje. Za društva je Občinski svet Svoboda in prostetnih društev pripravil več tečajev za režiserje in sminkarje.

Tovariš Mohar je poudaril, da se delo Svoboda in prosvetnih društev vse preveč zrcali v dramski dejavnosti, malo ali pa nič niso društva storila za izobraževanje starejših ljudi. Premalo so v društvih delavne tudi ostale oblike prosvetnega dela kot so: pevski zbori, balet, tamburaši, lutkovne sekcije itd.

Poseben problem je v Kočevju obisk predstav. Niso redki primeri, ko celo na premierah ni dvorana polno zasedena. Predsednik sveta za prosveto je bil mnenja, da je eden glavnih vzrokov zahtevnost gledal-

GRADNJA VODOVODOV

Skupna sredstva iz proračuna občine Kočevje in sklada malih asanaacij bodo za letošnja znašala 6 milijonov dinarjev. Ta denar pa so občinski možje predvideli v te namene: za gradnjo vodovoda na Trati pri Kočevju 3 milijone, za vodovod Vrh, Oskrt in Gotenc 1,1 milijona, za gradnjo vodovoda od Jakišev do Fara in Vasi 1,1 milijona in za ostale vodovode 800.000 dinarjev.

Za gradnjo vodovoda do Fara mora tudi tamkajšnja Kmetijska zadruha prispevati obljubljeni znesek v višini pol milijona, sicer se gradnja ne more zaključiti.

KOMUNALNA DELA

Za komunalna dela je poleg ostalega v kočevski občini določeno še: za ureditev Gaja 150.000 dinarjev, za zasipanje jam ob Rini 250.000, za izdelavo urbanističnega načrta za mesto 800.000, za ograjo pri otroškem vrtcu 84.000, za razna popravila 176.000. Krajevni odbori pa prejmejo: po 80.000 krajevnih odbor v Stari cerkvi in željnah za cestne svetilke, Predgrad 120.000 za ureditev sanitarij pri Šoli, Šalka vas za zasipanje mlake 40.000 din.

Gasilska parada skozi Kočevje

80 LET KOČEVSKIH GASILCEV

Minulo nedeljo je Prostovoljno gasilsko društvo Kočevje praznovalo 80-letnico svojega obstoja. Že v soboto zvečer so gasilci pripravili ognjemet na ploščadi hotela in samostanskega bloka, v nedeljo dopoldne pa so v povorki šli po mestu. Poleg vseh oddelkov društva, članov, mladink in pionirjev, so v povorki sodelovali tudi mladinci predvojaške vzgoje.

Pred spomenikom, kjer je bila triletna Franc Opaka, v priznanje za 10-letno delo Bogomir Trope in Franjo Kranjc.

Za popoldan so gasilci Kočevja pripravili veliko vrtno veselico, ki pa je zaradi slabega vremena morala žal odpasti.

Odlični so, da bo veselica v nedeljo, 20. julija, v primeru slabega vremena pa na Dan vstaje, 22. julija.

Prepričani smo, da smemo v imenu vseh prebivalcev Kočevja čestitati vrlim gasilcem k visokemu jubileju. Želimo, da bi društvo ob podporji vseh tudi v bodoče tako dobro uspevalo.

Me

PO SVETU

Obisk predsednika Združene arabske republike Naserja v naši državi, proslava na Sutjeski ter razgovori na Brionih, predstavljajo dejansko mednarodni politični dogodek preteklega tedna. Razgovorov se te dni udeležuje tudi grški zunanji minister Averoff. Trojnemu sestanku na Brionih pripišujejo tudi v mednarodnih krogih velik pomen. V Pulo je prišlo veliko število novinarjev, ki čakajo na tiskovno konferenco in zaključno sporočilo o konferenci. Številni inozemski komentatorji in dopisniki pričakujejo, da bodo med drugimi vprašanji obravnavali tudi vprašanje gospodarskega sodelovanja treh dežel in da bodo ob tej priliki izmenjali stališča glede ureditve spornega vprašanja na otoku Cipru. To vprašanje je zelo boleče ne samo za Grčijo ampak za Blžnji vzhod sploh, ker predstavlja stalno nevarnost za nove spopade na tem področju, ki je že itak zelo nemirno.

Konferenca atomskih strokovnjakov v Ženevi: se nadaljuje in predstavniki obeh blokov dajejo zadnje dni optimistične izjave o njenem izidu. Predlog Hruščeva, da se začne razprava med obeh blokoma o preprečitvi nenadnih napadov, je zbudila na Zahodu veliko zanimanja in številni listi smatrajo, da je to prava pot za pripravo obsežnejšega sporazuma o ožitju med Vzhodom in Zahodom. Razprave v Ženevi tečejo za zaprtimi vrati in le ob časa do časa pove kakšna izjava, kaj razpravljajo atomski strokovnjaki, ki so se zbrali v tem lepem švicarskem mestu z nalogom, da najdejo tehnične metode in možnosti, na podlagi katerih bi lahko kontrolirali sporazum o prenehanju poskusnih atomskih eksplozij.

V Beogradu je untri patrijarh srbske pravoslavne cerkve za poslednji poopenja žil, Pokojni patrijarh je po prevzemu svojih dolžnosti veliko delal na urejanju odnosov med srbsko pravoslavno cerkvijo in državo.

Avstrijski kancler Raab je te dni govoril preko dunajskega radia in je med ostalim rekel, da pogajanja o odprtih vprašanjih med Jugoslavijo in Avstrijo potekajo dobro in da bodo, zahvaljujoč razumevanju obeh strani, verjetno že v kratkem zaključena uspešno. Ob tej priliki je avstrijski kancler tudi povedal, da namerava konec tega meseca na obisk v Moskvo in da ga je povabil

českoslovaški ministrski predsednik na obisk v Prago.

Ameriški zunanji minister Dulles je obiskal te dni Pariz in bil pri razgovorih z generalom De Gaulleom. Kakor poročajo iz Francije, je bil njun razgovor močno podoben dvema samostojnim govorom, v katerih sta oba iznesla svoje poglede na mednarodne probleme in položaj, pri čemer pa nobena stran ni hotela odstopiti od svojih stališč. Očitno je, da je De Gaulle bil na stališču, da je treba Franciji vrniti izgubljeno mesto med velikanji in ji je zaradi tega treba dati tudi atomsko oborožitev. Zgleda, da je celo zapretil, da je Francija proti vsakemu mednarodnemu sporazumu glede poskusov z atomskim orožjem, dokler tudi sama ne bo razpolagala z njim. Razgovori so potekali v prijateljskem vzdušju. Francija postavlja ZDA zahteve za svoje sodelovanje v Atlantskem paktu in zahodnoevropskih organizacijah.

Medtem ko so nemški socialni demokrati na pokrajinskih volitvah v Severni Westfaliji in bodo morali v opozicijo, pa je v Franciji uspešno socialističnemu prvaku Guy Molletu odložiti kongres francoske socialistične stranke ker bi ob sedanjem položaju v tej stranki prav gotovo prišlo do razkola. Tako so kongres preložili do konca septembra v upanju, da bodo do takrat poravnali svoje notranje spore.

Naš paviljon na svetovni razstavi v Bruslju je obiskal podpredsednik sovjetske vlade Mikojaan skupaj z nekdanjim veleposlanikom SZ v Jugoslaviji.

Vodja upornega plemena Druzov v Libanonu je zapretil, da bo v primeru, ako bi se v Libanonu izkrcale kakršnekolj tuje čete, pozval k upor. Tu tudi ostala arabska plemena in poklical na pomoč prostovolje iz vsega arabskega sveta, zlasti pa iz Združene arabske republike, kjer živi mnogo Druzov. To pretirno imajo na Zahodu za nepotrebno, ker so se napetosti v tem delu sveta po posredovanju generalnega sekretarja Združenih narodov in po izjavi opazovalcev OZN, da gre le za notranji upor brez vmešavanja drugih arabskih dežel, precej poglele. Vel. Britanija se je zopet znašla v neprijetnem položaju, ker je premestila na Cipr del svojih strateških rezerv iz Vel. Britanije.

Naš komentar

NADURNO DELO

Zvezna ljudska skupščina je konec junija sprejela nekatere spremembe zakona o delovnih razmerjih. Le-te se v glavnem nanašajo na nadurno delo. Naj omenimo, da so s tem spremembami možnosti nadurnega dela bistveno razširjene, hkrati pa so predpisali bolj elastični. O potrebi uvedbe nadurnega dela odloča delavski svet gospodarske organizacije.

Nadurno delo do osem ur tedensko je dovoljeno v naslednjih primerih: pri delih, ki morajo biti po svoji naravi opravljena brez prekinitve, v primerih neopredeljene potrebe, da se prepreči kvarjenje surove, vin in materiala ali da se odstrani okvara na delovnih sredstvih; kadar je s predpisih predvideno ali po pooblaščenem državnem organu, da se morajo določena dela izvršiti v določenem roku; v primerih sezonskega dela; pri delih, za katere so potrebni specializirani delavci.

S sklepom delavskega sveta je dovoljeno nadurno delo nad osem ur tedensko v gospodarskih organizacijah kmetijstva, gradbeništva, gozdarstva, pomorstva, ladjedelništva, pri montažnih in podobnih delih, v gospodarskih organizacijah javnega prometa, javnih skladih in luk, v ribištvu, gospodarskih organizacijah za snemanje filmov in tehnično izdelavo filmov, kakor tudi pri delu soferjev motornih vozil vseh gospodarskih organizacij. V teh primerih mora delavski svet odrediti ne le nadurno delo temveč tudi njegovo trajanje. Če je s takim sklepom uvedeno nadurno delo, ki traja več kot 12 ur tedensko, je potrebno še soglasje občinskega sveta za delo.

Potrebno prožnost daje spremeni zakon zlasti z odločbo, da lahko delavski svet uvede nadurno delo tudi v drugih primerih in mi-mo predpisov, vendar je v takem posebnem primeru potrebno, da delavec sam pristane na tako delo. Tudi v spremenjenem besedilu zakona ostane določba, da je treba o uvedbi nadurnega dela pisмено obvestiti pristojni inšpektorat dela, ki pa lahko prepove nadurno delo le, če je nezakonito uvedeno ali odrejeno.

Zunanjepolitični komentar

MOČ NI VSE

Značilno za današnje Ameriko in Amerikance je, da niti sami prav ne razumejo, kako je prišlo do tega, da jih je zgodovina spravila na čelo kolone današnjih držav in kako je mogoče, da je njihova država postala ena vodečih industrijsko-vojaških držav. Amerikanci skušajo, da bi se prilagodili današnjemu svetu in se v njem nekako ne znajdejo. Tudi v svojem domačem življenju skušajo na vsak način obdržati nekatere lepe navade iz onih dni, ko je ameriški pionir krčljal pot proti Zahodu. To jim le slabo uspeva pod pritiskom vedno bolj močnega dolarja, ki ima neverjeten vpliv na odnose v tej družbi.

Zato ni nič čudnega, ako večino ne samo povprečnih Amerikancev današnja gibanja in dogodki v svetu spravljajo iz ravnotežja, da postajajo vedno oprezniji in da morajo mnogo stvari ponovno razmisliti. Vse te karakteristike nosi tudi ameriška zunanja politika. V zadnjih letih lahko napravijo Amerikanci karkoli, vedno ostanejo med dvema ognjema.

Pred nekaj tedni, ko je prišlo v Libanonu do hudih izgrezov in so demonstranti napadli tudi ameriško čitalnico, je nek Amerikanez vzkliknil: »Zgleda, da smo vedno na nasprotni strani revolucije!«

Indijo so Angleži skozi stoletja izkoriščali. Amerika je nastala na barikadah protikolonialnega boja, pa kljub temu danes v Indiji bolj razumejo in podpirajo angleško kot pa ameriško politiko.

V dneh napada na Egipt je Amerika odklonila podporo napadalcem in s tem dejansko pripomogla, da ni prišlo do hujših stvari na Bliznem vzhodu. Takoj zatem, ko je dala tako odločno podporo arabskim nacionalističnim težnjam, pa so Združene države objavile znano Eisenhowerjevo doktrino, ki jih že ves čas vedno znova vodi v spor s temi težnjami, katerih upravičenost pa so Amerikanci v času suške krize odločno priznali. Odnos med Združenim arabskim republiko in Združenimi državami Amerike so še vedno slabi. Amerikanci so dosegli nasprotno kot so računali.

Na Daljnem vzhodu je prišla ameriška politika v hud spor z neodvisno Indonezijo, čeprav Amerikanci na široko govorijo o očuvanju svojih svetlih protikolonialnih tradicij. Istočasno pa je Dulles odločno podpiral Holandijo v okviru Atlantskega pakta in njenih kolonialnih zahtevah. Toda Amerikanci niso uspeli zadovoljiti niti eno od obeh dežel. Ostali so sredi med obema.

Enak je položaj Amerike glede odnosa do Alžira in Francije. Po eni strani na tistem pričakujejo, da bo v Alžiru prišlo do priznanja alžirske neodvisnosti, po drugi strani pa mirno gledajo, da Francija izravnava v bojih z alžirskimi uporniki svoje čete, ki so oborožene v okviru Atlantskega pakta in imajo v bran eventualnemu napadu z vzhoda.

V Grčiji kopnijo simpatije do Amerike iz dneva v dan zaradi sredinskega zadržanja Amerike v sporu okrog prihodnosti otoka Cipra. Amerikanci niso mogli s svojo politiko zadovoljiti niti Britanije, ki ji je ameriška pomoč v reševanju tega vprašanja potrebna, niti Grčije, ker niso ZDA dale jasne podpore eni od obeh rešitev.

Vsak povprečni Amerikanez danes sorazmerno malo ve o problemih, ki tarejo svet, ker je vse preveč zavzet z borbo za dolar. Kljub temu pa bo večina zatrjevala, da si nikoli niso želeli, da bi zavzeli mesto, kakršno imajo danes v svetu.

Ali bomo vendar spravili avtobus čez Koprivnik!

Z objavljanjem člankov, ki so nam jih pisali bralci iz Koprivnika, da jim omogočijo kakršen koli prevoz do Kočevja, smo upali, da se bodo odgovorni činitelji le enkrat zavzeli in ta problem, ki niti ni problem rešili. Ker dobivamo nove prošnje od prebivalcev Koprivnika, smo sklenili, da o možnosti rešitve povprašamo pri ljudeh, ki bi lahko zadevo uredili ali pa posredovali.

Najprej smo potrkali na duri pri podjetju »Avto«. Direktorja in njegovega pomočnika ni bilo doma. Nada Lindič, uslužbenka GU Mozolja: »Prepričana sem in mislim, da so tega mnenja tudi ostali, da bi naš kraj ne bil prizadet, če bi enkrat ali dvakrat tedensko vozil avtobus čez Koprivnik. Iz Mozolja je sorazmerno malo potnikov, imamo pa vsak dan tudi druge možnosti za prevoz do Kočevja. Od tujih avtomobilov in vozovj pesek in tudi vozniki posestva veliko vozijo v Kočevje.«

Ko smo mu povedali, da je ObLO Kočevje dal jamstvo podjetju za najetje posojila, pa je odgovoril, da banka v Beogradu le ni odobrila posojila. Nadaljeval je:

»Razmišljam o dveh variantah: po prvi naj bi avtobus, ki vozi iz Predgrada enkrat ali dvakrat na teden vozil čez Koprivnik, samo v tem primeru bi bil prebivalec Mozolja proti: po drugi varianti pa nameravamo urediti majhen avtobus, ki bi vozil samo v Koprivnik, kdaj pa bo to, ne vem.«

Predsednik upravnega odbora podjetja »Avto«, Alojz Kersnjak, pa je dejal:

»Za terenske vožnje smo kupili nov avto in nameravamo sedanega preurediti v desetsedežni avtobus, ki bi na uradne dneve, to je v torek in petek, vozil v Koprivnik in nazaj. Ta avto še nima sedežev in kdaj bo pripravljen ne morem reči. Jutri bo seja (mi smo to proizvedovali minulo sredo) upravnega odbora in bomo o tem odločili. Predvidevamo, da bi se s tem avtobusom lahko vozili tudi otroci iz Koprivnika v osemletko v Kočevje.«

Do sedaj so se potniki iz Koprivnika vozili na tovrstnem avtomobilu, ki vsak dan prevaža mleko. Pred kratkim pa je šofer tega avtomobila povedal, da je bil zaradi prevoza potnikov kaznovan in da zaradi tega ne bo več prevažal potnike (kar tudi ne sme).

Zabil je telefon in zvedel smo:

France Podpečan, uslužbenec direktorije Kmetijskega gozdarstva, sestava v Kočevju:

»Prav večer je bil šofer avtomobila, ki prevaža mleko in tudi potnike pri sodniku za prekrške in zaradi prevoza potnikov tudi kaznovan. Ker je v Koprivniku največ delavcev našega posestva, nameravamo zaprositi tajništvo za notranje zadeve, da avto, ki s prevozom mleka ni polno obremenjen, registriramo tudi za prevoz potnikov. Če bomo v tem uspeli, še ne vem.«

Jože Podraž, komandir postaje Ljudske milice v Kočevju:

»Prepovedal smo prevoz potnikov s tem avtomobilom, ker je v zadnjem času imel več karambolov (enega še večer) in je nevarnost, da pride do težjih nesreč. Preventivna služba zahteva, da takega prevoza ne dovolimo. Dobra po poznam potrebo po prevozu na tej cesti, zato sem osebno prepričan, če bo podjetje KGP ta avto nekoliko preuredilo, tako da bi bil določen prostor za potnike in opremljen s preprostimi sedeži, bo komisija za registracijo avto odobrila za prevoz potnikov.«

Pri podjetju »Avto« so se na prošnje, naj bi avtobus, ki vozi iz Poljanske doline, enkrat ali dvakrat tedensko vozil skozi Koprivnik, izgovarjali, češ da tega ne dovolijo prebivalci Mozolja in okolice.

Poklicali smo odbornika ObLO v Mozlju, tovaršja Antona Križmarna,

NAŠA ANKETA

vanja problemov komunne, na drugi strani pa pričakuje, da jim bo prav komuna občina največ pomagala pri gradnji novih delavnic. Podjetje je toliko močno in ustvarja tudi toliko dobička, da ni potrebna nobena bojazan pred uvedbo morda deficitne avtobusne proge.

Povedal bi tudi, da ima podjetje neurejen avtobusni red na progi od Osilnice do Kočevja. Potnik iz Osilnice sploh ne pride v enem dnevu v Ljubljano, prebivalci iz Papežev pa morajo vstajati ob drugi uri zjutraj da pridejo na avtobus za Kočevje.

Pričakujemo, da nam bodo bralci iz Koprivnika kmalu pisali, da so bitko le izvajali in da je Kočevje z uvedbo redne prevozne poti le veliko bližje.

Me

Dobrepoljski kosci pridno kosijo

Načrti loškopotoške „Smreke“

Lesno predelovalno podjetje »Smreka« v Loškem potoku ima v načrtu nabavo novega polnojarnenika. Dosedanji je že izrabilen in ne odgovarja več svojemu namenu. Novega bodo nabavili s lastnimi sredstvi. Pred kratkim pa je začela s polno zmogljivostjo obratovati nova lesna sušilnica, ki je za podjetje velikega pomena.

Pa pogledimo, kaj imajo še v načrtu v tem podjetju? Najprej bodo pripravili elaborat za dokončno ureditev obratov podjetja. Ko bo izdelan, bodo v prihodnjem letu začeli predvidoma uresničevati načrte takole:

Najprej bo prišel na vrsto mižarski obrat, ki ga bodo razširili. V

vseh obratih bodo vstavili sesalne in uredili ogrevalne naprave. Nadalje je v načrtu rekonstrukcija žagarskega obrata in ureditev skladišč za izgotovljene izdelke ter za rezan les.

Vse to bo terjalo precej časa in stroškov. Toda 144 članski delovni kolektiv (105 moških in 39 žensk) bo brez dvoma kos nalogi, ki si jo je zastavil. Pri tem jim bodo pomagale dosedanje izkušnje, saj je podjetje takorekoč še vedno v izgradnji.

Ko smo se mudili v tem podjetju, smo zvedeli med drugimi tudi to, da ima delavski svet avtoriteto in veljavo tako pred kolektivom kot

SEJA SVETA ZA KMETIJSTVO OLO LJUBLJANA

Razvoj kmetijstva v okrajnem merilu

Na seji Sveta za kmetijstvo pri OLO Ljubljani, ki je bila 7. julija, so razpravljali o perspektivnem planu za razvoj kmetijstva in gozdarstva v letih od 1957 do 1961. Ta načrt bodo predložili prvi skupni seji okrajnega ljudskega odbora. Po podatkih tega načrta se bo kmetijska proizvodnja v okraju dvignila za 60%. Poljedelska proizvodnja se bo povečala za 57%, živinorejska za 59%, sadjarstvo pa za 166%.

Po računih živinorejskih strokovnjakov se bo mlečnost dvignila od 1590 l v lanskem letu na 2400 l leta 1961; na državnih posestvih pa se bo mlečnost dvignila od sedanjih 2900 na 3600 litrov mleka letno na eno kravo. Lanj so v vsem okraju pridelali 200 vagonov semenskega krompirja po petih letih pa se bo številka povzpela na 625 vagonov.

Načrt predvideva tudi povečanje kmetijske mehanizacije. Lanj je bilo v okraju 119 traktorjev, leta 1961 jih bo 346. Za traktorje in strojno

opremo bo na razpolago čez 1700 milijonov dinarjev. Skupno pa bo v državni sektor vloženi 1812 milijonov dinarjev, v kmetijsko združništvo pa 1919 milijonov.

Povečala se bo tudi sečnja v gozdarstvu in sicer pri listavcih za 16%, pri iglavcih pa za 2%.

Plan predvideva, da bo po tem petletnem načrtu ena tretjina vseh omini površin obdelovana v kooperaciji med zadrugo in kmeti. V paži skupnostjo bo treba vključiti 2300 ha površin.

Za uresničitev tega načrta pa bodo potrebni tudi novi kmetijski kadri. Predvideno je, da bomo v tem času izšolali najmanj 500 novih kvalificiranih kmetijskih delavcev.

V eni izmed prihodnjih številki bomo posredovali zanimiv razgovor s referentom za kmetijstvo pri ObLO Kočevje o tem, kaj predvideva perspektivni načrt razvoja kmetijstva za kočevsko občino.

Združitev kmetijskih zadrug v Dobrepolju

V nedeljo, 29. junija je bil izredni občni zbor kmetijske zadruge Videm. Glavni točci dnevnega reda sta bili: priključitev KZ Kopolje in Poničke in KZ Videm in ukinitve nekmetijskih dejavnosti pri kmetijskih zadrugah. Glede priključitve in KZ Videm so že preje razpravljali na sestankih občinskega odbora SZDL in na občinskem komiteju ZKS. Gospodarska in finančna računica sta pokazali, da ti dve zadrugi nimata potrebnih pogojev za samostojno življenje. Edini in glavni vir njihovih dohodkov je bila trgovina in še ta je bila na bolj slabih nogah. Z ukinitvijo zadrugnih trgovin pa bi se zadrugi težko obdržali.

Zavoljo priključitve so bili v preteklih dneh sklicani občni zbori KZ Kopolje in Poničke. Na teh zborih so tudi zadrugniki sprejeli sklep, da se njihove zadruge priključijo in KZ Videm. To je zdaj tudi dokončno potrjeno. KZ Videm obse-

ga sedaj še območje bivših zadrug Kopolje in Poničke in je precej obsežno. Videmska zadruga ima, če bo pametno in pravilno gospodarila, vse pogoje za samostojno življenje. To pa bo v marsičem odvisno od upravnega odbora zadruge in samih zadrugnikov.

Na izrednem občnem zboru so tudi sklenili, da osnovna sredstva, s katerimi so razpolagale te zadruge dosedaj, ostanejo še naprej v uporabi zadrugnikov v Poničkih in Kopoljah. Nova zadruga naj bi gledala tudi na to, da bi sredstva za pospeševanje kmetijstva — razne stroje in drugo, povečevala tudi v teh na novo priključenih območjih. Nova zadruga je dobila tudi novo ime in se sedaj imenuje KZ Dobrepolje, njen sedež pa je na Vidmu.

Ko so na zboru obravnavali odcepitve trgovin od KZ je šlo malo trše. Že pred nekaj meseci je občinski odbor SZDL na razširjeni seji razpravljal o tem problemu. Vendar takrat zadrugniki niso pokazali razumevanja za to. Trdovratno so se upirali, češ, trgovina mora biti. Tudi sedaj so bili prigovori, češ, da bo sedaj na Vidmu samo ena trgovina, da ne bo konkurence med trgovinami itd. Konkurence res ne bo, zato pa je nujno, da ustanovijo potrošniški svet, ki bo kontroliral cene in trgovini. Potem bi bila odveč bojazen prekomernega navijanja cen. Trgovina v socialistični družbi ne sme ustvarjati posebnih dobičkov.

Izločitev nekmetijskih dejavnosti iz zadrug je bil nujen ukrep. Zdruga bodo rešene velikega bremena in se bodo lahko v večji meri posvetile pospeševanju kmetijstva. Na Vidmu bo v sklopu zadruge še ostala trgovina, vendar samo za reprodukcijski material namenjen kmetijstvu. Zato ne bi bilo pametno, da bi bila v tej trgovini tudi železnina. Nekateri hočejo na vsak način zadržati trgovino, samo da bi v njej namesto cikorie in soli prodajali drugo robo. Zdruga trgovina naj bo namenjena predvsem nabavi kmetijskega orodja, strojev, umetnega gnojila, bavlja naj bi se tudi z odkup kmetijskih pridelkov in temu podobno. Edino na ta način bo lahko zadruga posvetila vso skrb povečanju kmetijske proizvodnje in uvajanju novih poljedelskih kultur na svojem področju ter s tem koristila sebi in zadrugnikom. Zadruga bo morala misliti na čim hitrejšo modernizacijo našega kmetijstva in s tem razbremeniti in olajšati našemu kmetu delo.

V KZ Videm je bilo že precej zamujenega, predvsem zaradi kratkovidnosti nekaterih zadrugnih odborov, kar se danes delno že manifestuje. Vendar se ni prepozno, še je čas da se popravijo napake in da se stopi na pravo pot. Zato želimo vodstvu in zadrugi, da bi dobro gospodarila in da bi posvetila vso skrb dvigu našega kmetijstva. Proč z vsem, kar ovira hitrejši razvoj naših zadrug in našega kmetijstva! Menimo, da se s tem predlogom strinjajo tudi napredni kmetovalci.

O delu službe notranje uprave

Te dni je bila v Dobrepolju druga redna seja sveta za splošno upravo in notranje zadeve pri ObLO Dobrepolje. Na seji so razpravljali o novih pristojnostih, ki bodo prišle od OLO, Tajništva za notranje zadeve, v pristojnost občine. V zvezi s tem so sprejeli ustrezen sklep in določili osebo, ki bo odgovorna za delo oz. opravljanje dolžnosti.

Predsednik sveta, Jože Mustar, je povedal, da je prišlo od Občinske gasilske zveze 60 zapisnikov o pregledu požarnovarnostnih naprav pri posameznikih. Zapisniki so bili napisani v tednu požarne varnosti. Predlagano je bilo, naj se komisija pri Obč. gasilski zvezi čimprej sestane in ugotovi, če so bile pomanjkljivosti, ki so jih ugotovili, od-

pravljene do roka. Tisti, ki tega niso storili, bodo predlagani za kaznovanje.

Predlagana je bila in imenovana stalna komisija pri ObLO z nalogo, da bo nadzorovala požarno varnost in delala v preventivni požarnovarnostne službe. Komisijo sestavljajo: Joško Garbas, referent požarnovarnostne službe, Janez Miklič, zastopnik Občinske gasilske zveze ter Ivan Živkovič, dimnikar iz Veljkih Lašč.

V nadaljevanju seje so nato razpravljali med drugim tudi o tatvinskih dvokoles, o ureditvi občestnih znakov, znakov na križiščih itd. Predlagali so, naj bi gostišča, trgovski obrati, delavnice in uradi nabavili stojala za dvokolesa.

Taborniški pohod po poteh 4. in 5. ofenzive

26. junija se je 86 članov taborniških organizacij Jugoslavije podalo na 180 km dolgo pot po poteh 4. in 5. ofenzive. Pohod »Bratstva in enotnosti« se je začel v Jablanici in zaključil na Tjentištu. Pot je vodila skozi kraje, slavne iz NOB: Jablanica — Boračko jezero — Glavotičevo — Odžaci — Kalinovik — Vratlo — Zelengora — Ljubin grob — Milinklade — Tjentište. Odred so vodili nekdanji borci — udeleženci bitke na Sutjeski. Komandant odreda je bil Blaž Burič, sedanjí major v JLA, ki je 17. leten poveljeval mladinskemu odredu pri preboju tretjega obroča pri Vratlu. V tem boju je ostalo od 140 mladincev živih le 13.

Odred tabornikov je bil sestavljen iz treh čet. Spremljala ga je osem bosanskih konjic, ki so nosili radio postajo »Sokole«, kuhinjo in šotore. Iz Kočevja sta se udeležila pohoda dva tabornika.

27. junij. Pohod se je začel. Neretno smo prekoračili po novem mostu, ki stoji sto metrov višje od tistega, preko katerega so partizani v 4. ofenzivi rešili 4000 ranjencev. Pred

nam je razprostiral hercegovski kras. Vzpon je bil težaven. Črni oblaki na vzhodu niso obetali nič dobrega. Toda bolj kot bojazan pred dežjem nas je pritegnila lepota narave. Pogled na vzpenjajočo se kolono je bil čudovit. Kot bi se ponovili časi, ko si kolona težko obloženih partizanov utira pot v svobodno gore in gozdove. Iz teh sanj nas je prebudil dež, ki nas je potem vztrajno močil dva dni. Po desetih kilometrih vzpona se je prikazala cesta in na njej trije kamioni, ki so nas odpeljali proti vzhodu. Z glavne ceste smo zavili na gozdno pot, kjer se je začelo trpljenje. Premetavalo nas je sem in tja, dež je začel pronicati skozi platno in vožnja je postala še bolj neprijetna. V tej zmešnjavi sem začel občudovati voznika, ki je med hudourniki in jezerci, ki so preplavljala cesto, še našel pravo smer. Močan vzpon je onemogočil hitro vožnjo in tako smo porabili za 40 km dolgo pot do Glavotičeva 5 ur. Usta-

vili smo se le ob silno razburkanem Boračkem jezeru. Prenočili smo v Glavotičevem; šotorov ni bilo mogoče postaviti, zato smo prenočili v šoli. Večer smo posvetili politično vzgojni uri in razgovorom o borbah na Sutjeski.

28. junij. Že zgodaj zjutraj so prispeli konjici, ki so čakali na tovor »Sokole«, kuhinjo in šotore; niso bili majhno breme. Nas Slovence je doletela čast, da smo bili dežurni vod. Tega smo bili zelo veseli, saj smo računali na to, da bomo naše nahrbtnike naložili na konje. Toda delali smo račune brez krčmarja. Poklapamo smo si optrali nahrbtnike in sledili karavanj.

Pokrajina je bila čudovita, še lepša pa bi bila, če bi sijalo sonce. Dež nas je vztrajno močil; pridružilo pa se mu je še blato, ki smo ga gazili do gležnjev. Toda čakala nas je še ena majhna zabava. V Odžacah, kjer smo prenočili, smo morali čla-

ni dežurnega voda skuhati kosilo, ki je veljalo tudi za večerjo — kar na prostem.

29. junij. Misel na boljše vreme nam daje poguma, misel na 38 kilometrov pohoda pa deluje nekoliko drugače. Pot nas vodi skozi kanjon Neretve. Blato, skale, narasli hudourniki, ki jih moramo prekoračiti. Okoli pol dneva smo prečkali najbolj divji del kanjona Neretve. Pot se vzpenja, kakor tanki rimeo v strmino, pri tem se kopljeemo v znojno in pojemajočem dežju. Ure mineva, jo počasi in enolično. Poti so postajale boljše. Začeli smo prepevati. Nenadoma so se na obzorju pojavili jezerci, ki so se nam naglo blizili. Bili so člani konjeniške milice. Kot v Tekasu. Jeep je tu brez moči. Ob treh smo prispeli v Kalinovik. Današnji dežurni vod zaradi preostalih naporov ni bil več v stanju skuhati večerje. Zato smo skupno prišli za delo. Zvečer smo se zbrali ob velikem tabornem ognju.

30. junij. Danes počivamo. Z vokalji JA smo tekmovali v raznih športnih disciplinah, pa smo žal izgubili. Po tekmovalstvu so nas odpeljali v Vratlo, kjer je bil prebít tretji nemški obroč. Zvečer so nas vojaki povabili na vesel večer. Bil je res imeniten.

1. julij. Obeta se zelo vroč dan. Začetek je prijeten. Položna pot skozi gozd, ki nas prijetno hladi. Pred nam je slavna Zelen gora. Tu so partizani prestali strahovito trpljenje, zlasti zaradi lakote. Tu ni bilo naselij, kjer bi se dobila hrana. Danes tu izkoriščajo ogromno lesno bogastvo. Na pašnikih se pasejo velike črede ovac.

Vzpon na Zelen goro je bil vse prej kot prijeten. Povzpeli smo se na 1821 m visoki Stog, odkoder smo imeli lep razgled. Tu je še ležal sneg in hoja je bila zato še težavnejša. Nekoliko nižje leži majhno jezerce, kjer smo se lahko kopali. Res čudno: sneg in kope! Tabor smo postavili v višini 1550 m, zato se ni bilo čuditi, da je bila noč tako hladna.

2. julij. Zadnji dan pohoda. Smo v

zgodovinskih krajih. Sledovi boja so povsod vidni. Povzpeli smo se do sedla v višini 1800 m in se nato spuščili proti Ljubin grobu. Tu so divljali v peti ofenzivi najhujši boji. Sledovi so še danes vidni, kosti ljudi in konjev, deli topov in orožja in slični ostanki. Od tu smo krenili proti Milinkladi, kjer je bil ranjen maršal Tito. Nedaleč od tod je grob legendarnega Save Kovačevića, slavnega komandanta 3. divizije. Dolgo smo stali ob tem grobu in poslušali pripovedovanje nekdanjih borcev. Sava je padel na čelu svoje divizije, ki je preblijala sovražni obroč. Počakali smo grob tega velikega junaka.

Še pol ure hoje in prispeli smo v Tjentište, kjer je vse vrelo. Nas, udeležence tega pohoda, so gledali povsod s posebnim spoštovanjem.

Za konec še ocena, ki smo jo sklenili o nas v oddaji Radia Sarajevo: Srbi so bili najbolj disciplinirani, Hrvatje najbolj opremljeni, Hercegovci-Mostarci najbolj razpoloženi, Slovenci pa najbolj vztrajni!

Petrovič Norbert - Beli panter

Nogometna tekmovanja rudarskih moštev

Nogometnemu klubu »Rudar« je uspelo organizirati tekmovanje mladih nogometašev rudarjev iz Velenja, Zagorja, Hrastnika in Kočevja. Le-ti so pristočno in iskreno manifestirali dne 4. VII. prijateljsko vzajemnost ter s tem najdostojnejše proslavili dan rudarjev in dan borov. Tekme so igrali v vzdušju borbenosti in dokazali, da se tudi v ostrem tekmovanju lahko igra športno in tovariško.

V dopoldanskih urah so odigrali dve tekmi in to »Rudar« Velenje : NK »Rudar« Kočevje. Rezultat v prvem polčasu 0:0, drugi polčas pa so Velenjanci postavili rezultat na 2:0 v korist Velenja.

Rudarji iz Velenja so igrali nekoliko boljše od rudarjev iz Kočevja zlasti v drugem polčasu, zato so si priborili tudi zmago in se s tem uvrstili v finale.

»Rudar« Hrastnik : »Proletarec« Zagorje. Prvi polčas 0:1, drugi polčas 1:2. Zagorski »Proletarec« je igral nekoliko ostreje in zato premagal NK »Rudar« iz Hrastnika in se s tem uvrstil v finale.

V popoldanskih urah pa sta igrali moštvi NK »Rudar« iz Hrastnika in NK »Rudar« iz Kočevja. Prvi polčas 0:2, drugi polčas 0:3. Rudarji iz Kočevja so igrali veliko boljše popoldne in si s tem priborili tretje mesto. Hrastniški rudarji pa seveda četrto mesto.

Za prvo in drugo mesto pa sta se pomerili nogometni moštvi NK »Rudar« iz Velenja in NK »Proletarec« iz Zagorja. Prvi polčas 0:0, drugi polčas 2:2. Ti dve nogometni moštvi sta bili nekako enakovredni, ker pa je bil rezultat neodločen, so streljali 11 m. Zmagali so rudarji iz Velenja, ker so imeli boljše strelce ter bolj šega vratarja. NK »Proletarec« je streljal 5 — 11 m in dosegel 2 gola. NK »Rudar« Velenje pa je streljal 3 — 11 m in dosegel 3 gole ter si s tem osvojil zmago in seveda s tem tudi prvo mesto.

Plasma moštev:

- I. NK »Rudar« Velenje
- II. NK »Proletarec« Zagorje
- III. NK »Rudar« Kočevje
- IV. NK »Rudar« Hrastnik

Zmagovalec in drugi sta osvojila pokal rudarjev, tretje in četrto mesto pa spominsko darilo rudarjev Rudnika Kočevje. Vsa štiri moštva so si bila nekako enakovredna tako, da bi lahko ta ali oni zasedel prvo mesto. Publika je izredno pozorno sledila tekmovanju in ga do kraja spremljala.

Sev.

20. JULIJA MOTO DIRKE V KOČEVJU

Letos bo minilo 5 let, odkar so v zelo skromni izvedbi prvič zdrveli dirkalni motorji po ulicah Kočevja v borbi za naslov prvaka. S pridobljenimi izkušnjami so prireditev iz leta v leto pridobile na kvaliteti. K temu je brez dvoma mnogo pripomoglo tesno sodelovanje ob prijateljskih prirediteljih organizacij in društev kot tudi na novo zgrajena obvozna asfaltirana cesta ter vedno boljše motorji. Povprečne brzine na prvi prireditvi je bilo pod 60 km/h, v lanskem pa je Leon Pintar dosegel na motorju Tomos SGS 200 cm povprečno hitrost 90,288 km/h (najhitrejši krog 92,300 km/h!).

Dirk se bodo udeležili najboljši tekmovalci Slovenije. Kdo bo zasedel absolutno prvo mesto, je težko reči! Brez dvoma pa bo najbolj zanimiva borba za prvo mesto med stalnimi rivali in favoriti: Drogenikom, Pintarjem in Čudnom. Zgodi pa se lahko, da se vrine med prvo trojko še kdo, na katerega trenutno nihče ne računa?

Tekmovali bodo v naslednjih kategorijah motorjev: 50, 125, 175, 250, 350, 500 cm in razred prikolice do 1.200 cm. Uradni trening se prične v nedeljo (20. julija) ob 9. uri dopoldne. Sam pričetek dirk pa točno ob 14.30 uri, s startom pred

zgradbo ObLO. Dirke so pod pokroviteljstvom predsednika Občinskega ljudskega odbora Kočevje, tov. Janeza Riglerja. Direktor dirk pa je Bojan Štokar.

Prosimo vse gledalce, da bodo disciplinirani! Za časa tekmovanja naj ne prečkajo ceste in naj se v vsem pokorijo rediteljem. Matere, pazite na svoje otroke, da ne bi prišlo do nesreč!

Že na samem treningu bodo blagajniki prodajali vstopnice, za odrasle po 100 din in za mladino po 50. Naj ne bo nihče ob priliki dirke brez vstopnice! Dirke so vezane z velikimi izdatki, z vstopnicami boste pripomogli kriti vsaj del stroškov. Videli boste eno najzanimivejših dirk v Sloveniji!

Mesto Kočevje bodo na dirkah zastopali rutinirani tekmovalci: Lojze Drogenik, Franci Marenc, Polde Sterle in Cveto Maček (prikolica). Poleg teh pa bodo startali še mladi tekmovalci, ki so pričeli tekmovali v letošnjem letu in to Jože Podraž, Janez Bukovec in Ivo Malnerič. Pridite in ogledajte si dirko!

Šahovske vesti

Pretekli teden je bilo zaključeno prvenstvo Kočevja za leto 1958. Od 16 udeležencev so nadmočno zasedli: 1. — 2. mesto igralca II. kat. Matjaž Lisac — Rudi Šafar, 3. — 4. mesto Pavljč — Janež, 5. Muren, 6. Laphu.

Na brzoturnirju za mesec julij je zmagal mladi igralec Tone Jurkovič s 9,5 točke pred II. kat. Laphom in Kiarjem.

Na turnirju rudarjev je zmagal igralec ŠD Kočevja Mestek Franc brez poraza in tako prejel nagrado za I. mesto.

Na okrajnem prvenstvu v Ljubljani je mladinec Stane Muren v zelo močni konkurenci zasedel 7. mesto, kar je lep uspeh.

V soboto, 5. julija je gostoval v Kočevju mednarodni mojster Stojan Puc in odigral simultanko s 25 igralci. Dosegli smo velik uspeh in 11-krat remizirali, ostale partije pa je mojster dobil.

KINO

JADRAN, Kočevje: od 11. do 13. julija franc.-nemški barvni film »Cigan baron«.

17. julija ameriški film »Modra tenčica«, 18. in 20. julija ameriški barvni cineskopski film »Zlomljeno kopje«.

SVOBODA, Rudnik: 12. in 13. julija italijanski film »Njihove zablode«, 19. in 20. julija film »V neurju«.

DOBREPOLJE: 12. in 13. julija francoski film »Pred potopom«, 16. julija francoski film »Trpljenje«, 19. in 20. julija ameriški barvni film »Gog«.

PONIKVE, Dom počitka: 18. julija francoski film »Trpljenje«.

RIBNICA: 12. in 13. julija madžarski film »Lilijomfi«, 19. in 20. julija kitajski film »Prehod preko Jangcekgang«.

OSILNICA: 13. julija franc. film »Julietta«, 20. julija amer. barvni film »Lili«.

VELIKE LAŠCE: 12. in 13. julija madžarski film »Glavo kvjškuc«, od 19. do 22. julija slovenski film »Dolina miru«.

LOSKI POTOK: 12. in 13. julija ameriški film »Skrynost zapuščene vrta«, 19. in 20. julija ameriški film »Pekel pod ničlo«.

KOČEVSKA REKA: 12. in 13. julija ameriški barvni film »Zapuščena pištola«, 19. in 20. julija ameriški film »Usekaj s skrbjo po vsohlju«.

PREDGRAD: 12. in 13. julija slo-

KULTURNE-VESTI

Nekaj misli ob kulturnem tednu

Namen pričujočega članka ni podati kritiko prireditev, ki so se v tem tednu zvrstile pred nami, pač pa jih podati kronološko kot so potekale in ob njih nanizati nekaj misli in naših čustev ob njih izvajanju.

Teden je začel z otvoritvijo slikarske razstave naših priznanih umetnikov iz Ljubljane v dvorani množičnih organizacij. Navzoč je bil poleg pokrovitelja kulturnega tedna, predsednika občine, tov. Riglerja in seveda članov občinskega sveta Svo. bod, ki je teden organiziral, tudi avtor razstavljenih grafik, naš znanji Dore Klemenčič-Maj. Zares tople besede ki jih je ob otvoritvi izrekel poleg tajnika sveta še tajnica umetnostne galerije iz Ljubljane, so bile dostojen uvod v ta pomemben kulturni dogodek našega mesta.

Ob osmih zvečer je nastopila dramska sekcija Svobode-mesto z Marinčevim komedijo »Komedija o komediji«. Delo je ogrelo ne samo zaradi svoje sodobne tematike, pač pa tudi zaradi dobro podane igre, za katero zaslužijo izvajalci vse priznanje, ki so ga bili deležni tako na premijerji v šeksovem domu, kakor tudi na svojem gostovanju na deških Svobode-Rudnik v šalki vasi naslednji ponedeljek.

Poleg koncerta pevskega zbora primorskih študentov »Vinko Vodopivec«, ki je v šeksovem domu nastopil prvega julija zvečer, je bil prav gotovo višek vsega tedna nastop ljubljanske Drame SNG z delom »Dnevnik Ane Frank«. Ta pred-

stava je bil za nas višek kulturnega užitka, ki smo ga v Kočevju, žal tako redko deležni in smo zaradi oddaljenosti od našega kulturnega središča, stalno prikrajšani. Ne samo za igralce, za vsakega kulturno čutečega človeka je bila predstava globoko pretresujoča doživetje, katerega mu so gledalci dajali kar naprej duška s spontanijem odobravanjem, ki ga kar ni hotelo biti konca. Zares naj bo hvala izrečena našim umetnikom za ta prelepi, bogati dar.

Tudi pevci zbora »Vinko Vodopivec« so nas ogreli. Ogrelj močno, saj je bil program tako lep, prednašanje tako enotno, spontano, lahko, polno, zljivo z dirigentom v eno, da smo prav čutili, kako homogen je zbor in kako kakovostno nudi poslušalcem s svojim prednašanjem. Odobravanje ni izostalo. Bilo je tako priročno in vzdržano, da je moral zbor dodati še dve pesmi. Poslušalci kar niso hoteli iz dvorane.

Na dan rudarjev so nastopili Svobodaški rudniške Svobode v šeksovem domu z Budakovim Metezem in želji priznanje gledalcev.

Medtem pa je rudniška godba na pihala prirejala promenade koncerte in nastope, tako, da so bili vsi dnevi polni različnih kulturnih užikov, lepih in vsebinsko bogatih.

Povedati je treba tudi, kar verjetno v tem tednu ni bilo brez pomena, da so se v tem tednu našli v sproščenem tovarškim razgovoru igralci in igralke ljubljanske Drame z amaterji — igralci obeh kočevskih Svobod, da so se prav tako sešli igralci obeh Svobod, da je tako prišlo do lepega, toplega zblizanja, da je morda led prebit in daje slutiti v dočnost kaj lepega. Izrečeni so bili pozdravi, izmenjani so bili šopki, napite zdravice, tako da so se vsi razhajali zadovoljni in s priznanji, da je bilo lepo.

In še nekaj trpkih ugotovitev: medtem ko so vse prireditve obiskali organizatorji in pokrovitelji tedna in smo skoro na vseh videli tudi večino aktivnih kulturnih delavcev našega mesta, pa moramo ugotoviti, da so bile vse prireditve tedna s strani širokih plasti prebivalstva zelo slabo obiskane, saj celo predstava ljubljanske Drame ni bila razprodana. Kje je krivda, se vprašujemo. Premalo propagande? Ne, to ni vzrok, saj je bilo mesto z okolico preplavljeno z letaki in plakati ter je bila izvršena propaganda vseh vrst in celo s posebno lično brošuro, ki je izšla prav za ta teden.

Previsoka vstopnina? Ne drži, saj je bila za vrhunsko prireditev, nastop ljubljanske Drame, najdražja vstopnica 180 dinarjev, torej manj kot velja liter vina, katerega se je v tem tednu iztočilo na tisoče litrov. V čem torej ta brezbržnost za tako pomembne kulturne prireditve? Zares bi bilo dobro enkrat čuti glas tistih, ki se ne odzivajo.

Kaj je zares naš okus že tako pokvarjen, da so nam ljube samo kavbojke, popevke in kak hokus — pokus? Skoro ne moremo verjeti, kaj-ti če bi bilo to res, potem bi bilo to zelo slabo sprječevalo za nas vse in za vse tiste, ki smo soodgovorni za kulturno rast človeka socialistične družbe.

Kaj torej? O kulturnem tednu pravimo, da naj postane tradicija naše občine in našega mesta. Res je, da so že letos bile povahljene k sodelovanju vse Svobode in vsa prosvetna društva občine. Toda razen mestne Svobode in Svobode z Rudnika ni nastopil nihče drug. Morda je bil čas za po-deželje neprimeren, verjetneje pa je, da bo treba za prihodnje leto za-čet z delom že jeseni, tako da bodo vsa naša društva z dežele imela dovolj časa pripraviti se in bo morda prav tak način vzpodbuda za boljše, načrtnejše in bolj smotno delo na deželi — s predvidevanjem in željo nastopiti na prihodnjem festivalu.

Oceniti vrednost in pomen tega tedna še sedaj bi bilo pre zgodaj, to da ne bi bilo prav, da o njem ne bi več pisali. Zato je potrebno, da se kaj napiše in pove o vsaki prireditvi posebej, saj je vsaka zase bila pomembna in nam je prav vsaka dala kak pobude in misli, ki niso važne samo za posameznika, pač pa tudi za celoto.

Ob koncu mislimo, da je prav izreči priznanje prav vsem, ki so imeli v tem tednu svoje dolžnosti, bodisi z organizacijo tedna, ki je zelo lepo uspel, posebno pa še vsem tistim malim in tihim sodelavcem, igralcem in igralkam, pevcom in godbenikom, vsem nastopajočim in vsem, ki so kakorkoli pomagali k uspehu našega kulturnega tedna.

-gar-

KOLEDAR

Sobota, 12. julija — Mohor
Nedelja, 13. julija — Dragin
Ponedeljek, 14. julija — Franc
Torek, 15. julija — Justa
Sreda, 16. julija — Dan tankistov
Četrtek, 17. julija — Aleš
Petek, 18. julija — Miroslav

SPOMINSKI DNEVI

20. julija 1941. leta je bila pri Turjaku izvršena prva večja sabotažna akcija proti Italijanom — uničeno je bilo 5 vagonov oglja, da se ne bi z njim okoristil sovražnik.
26. julija 1941. so bile v Kočevju izvršene prve organizirane akcije proti sovražniku. Prekinjen je bil prvi telefonski promet med mestom in italijansko komando v Kočevju in okolici.

GIBANJE PREBIVALSTVA

VELIKE LAŠCE
V Ljubljani so sklenili zakonsko zvezo: Cimperman Vilko, kmetski zvezec z vrha pri Robu, star 24 let in Kolenc Ana, delavka z Vrha pri Robu, stara 30 let, Zabukovec Janež, zidar iz Gradeža 9, star 27 let in Ivanc Marija, kmetska delavka iz Velikih Lašč 56, stara 25 let.

Rodila je Nusan Pepca, delavka iz Centov 5 — dečka Alojza.
Umrli je Žužek Milan, gostilničar iz Rašice 28, star 49 let.

KOČEVJE

Poročili so se: Kranjc Alojz, delavec iz Kočevja, Novomeška c. 8, star 22 let in Hegler Leopoldina, delavka iz Starega loga 3, stara 27 let, Corel Jože, mizarjski pomočnik z Brega 27, star 25 let in Bartol Da-rinka, delavka z Mahovnika 15, sta-

ra 17 let, Dimitrijevič Stojan knji-govodja iz Kočevja, Rožna ul. 6, star 36 let in Dadič Jugoslava, me-dicinska sestra iz Kočevja, Rožna ul. 6, stara 27 let, Bauer Alojz, tr-govski pomočnik iz Kočevja, šekso-va ul. 16, star 42 let in Šmajcelj Ana, delavka iz Kočevja, Trg 3. oktobra, stara 37 let (zakonsko zve-za sta sklenila v Predgradu). Osvold Ivan, strojni ključavničar iz Kočev-ja, Ljubljanska c. 37, star 22 let in Vidoš Pavlina, delavka iz Kočevja, Podgorška ul. 20, stara 22 let, Intihar Alojz, delavec z Mlake 29, star 23 let in Kollman Angela, delavka z Mlake 5, stara 23 let, Ban Franc, kovaški pomočnik iz Kočevja, Ro-ška c. 35, star 25 let in Ožbolt Vera, nameščenka iz Ljovida 57, stara 19 let, Krošelj Otmar, strojni ključav-ničar iz Zabukovice 11, star 25 let in Bastardj Pavla, nameščenka iz Kočevja, Roška c. 41, stara 20 let. V Ljubljani pa sta sklenila zakon-sko zvezo Colnar Andrej, krojaški pomočnik iz Kočevja, Mestni log 4, star 25 let in Arko Ivana, delavka iz Dan 2, stara 20 let.

Rodile so: Komat Cecilija, gospo-dinja z Oneka 5 — dečka Antona, Koprivšek Silva, delavka iz Zeljn — dečko Herjando. V Ljubljanski porodnišnici pa so rodile: Zupančič Mojca, gospodinja iz Kočevja, Kolo-dvorska ul. 3 — dečko Mojco, Mo-har Marija, gospodinja iz Kopriv-njka 31 — dečko Tatjana, štjmec Jožefa iz Rajnola 1 — dečka Bran-ka, Kovač Ana z Brega 28 — dečka Alojza, Oberstar Stefanija iz Ko-privnjka 11 — dečko Branko in Marušič Marija iz Koblarjev 2 — dečka Andreja.

V Ljubljani je umrl Burja Franc, otrok, star 1 dan.

RAZPIS

Po 89. členu uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtnih obratov

razpisujemo natečaj za

direktorja hotela »Pugled« v Kočevju

Pogoji: visokokvalificiran gostinski delavec z najmanj 10 let prakse v gostinstvu.

Prošnje, kolkovane s 180 din državne in 95 din občinske takse s kratkim življenjepisom, pošljite najkasneje do 20. julija 1958 na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Kočevje.

Občinski ljudski odbor Kočevje

Komisija za razpis direktorskih mest.

RAZPIS

Po 89. členu uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtnih obratov

razpisujemo natečaj za

direktorja

obrtnega podjetja »DOM« v Kočevju

Pogoji: gradbena srednja šola ali druga podobna izobrazba z daljšo prakso v gospodarstvu.

Prošnje, kolkovane s 180 din državne in 95 din občinske takse s kratkim življenjepisom, pošljite najkasneje do 20. ju-lija 1958 na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Kočevje.

Občinski ljudski odbor Kočevje

Komisija za razpis direktorskih mest.

RAZPIS

Komisija za uslužbenska vprašanja Občinskega ljudskega odbora Kočevje

razpisuje

v upravi Občinskega ljudskega odbora mesto referenta za imovinsko pravne zadeve z visoko strokovno izobrazbo (pravni-ka) ali s srednjo strokovno izobrazbo s prakso v upravnih službi.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom vložite v uradu tajnika OBLO Kočevje. Rok za vlaganje prošnje je do vključno 30. julija 1958.

Srečanje z odlikovanci dela

Z medaljo dela je bil za 1. maj odlikovan tudi **RAJKO HVALA**, mehanik in nadzornik pri podjetju »Avto« Kočevje. Rajko Hvala je bil rojen 23. septembra 1926. v Bukovem na Tolminskem. Po končanju osnovnih šol in deloma meščanskih šol se je v Mariboru izučil za avtomehanika in kasneje položil tudi mojstrski izpit. Sedaj opravlja dolžnost mehanika-nadzornika pri »Avto« Kočevje. Med zadnjo vojno je bil v NOV, kasneje pa v nemškem ujetništvu.

Pri podjetju je zaposlen sedem let in v svojem delovnem mestu zelo aktiven ter vestno in kvalitetno opravlja svoje delo. Ves čas se tudi trudi, da svoje znanje na primeren način prenaša na mlajše delavce in vajence. Kot delavec in mojster je priljubljen med kolektivom in zelo cenjen.

Za vestno delo in osebnostno sposobnost je bil izvoljen za predsednika delavskega sveta in lahko rečemo, da organ delavskega upravljanja tudi uspešno vodi.

Ko smo se od tovarisa Rajka poslovili, smo mu zaželeli, da bi bil pri delu vedno tako zadovoljen ter bil tudi v bodoče zgled dobrega in zavednega delavca.

Mala Danila o sebi

Malo učenko Danila sem videla vsak dan, ko sem se vračala iz službe. Bartolova Danila stane v Vasi in je obiskovala drugi razred osnovne šole v Vasi. Pred kratkim sva se dobili in Danila mi je pripovedovala o šoli, mamici, očku in drugem.

»Zelo rada hodim v šolo in rada se učim. Obiskovala sem drugi razred osnovne šole in ga končala z odličnim uspehom.«

»Kaj pa tvoja mamica in očka, sta vesela tvojega uspeha v šoli?«
»Seveda sta. Mamica je že več let bolna in priklenjena na posteljo. Očka je zaposlen v Kočevju. Obiljubila mi je, da mi bo kupil kolo. Z sedaj se ga veselim!«

»Ali boš šla kam na letovanje?«
»V poletniško kolonijo v Piran pojdem. V Piranu je zelo lepo, vide-

la bom morje in jadrnice. Zelo rada grem na morje.«

Nasla Danila živi pri starih starših. Ne trpi pomanjkanja, vendar bi bila veliko bolj srečna, če bi bila mamica tako zdrava kot so druge mamice. Pa tudi z očkom se vidita bolj pogosto, ko je tako daleč v službi. Danila je zelo nadarjena in marljiva pri učenju, zdaj je že v drugo odličnjakinjo — Zelo je priljubljena in vsi jo imamo radi. —el

Danila Bartol je pridna učenka v šoli in doma.

Vinko Košmrl:

Greh na Klemenovini

»Kriva sem, kriva, kriva...!«
Prispela sta do struge.
»Tu!« je pokazal Oštr. Srce ji je bilo, ko je zagledalo truplo, ki je napol mogoče iz vode.

»Pomagajte!« Komaj je bilo čuti očetov glas med klopotanjem in šumenjem naraslega hudournika. Previdno sta se spustila med ostrim kamenjem in robidovjem do vode.

Klemen je ležal med dvema skalama in noge so mu do kolen izkale v mrlji vodi. Preko obraza mu mršenih las se mu je lepila kri. Bil je s kosčenijski prsti po mokrem listju in zdaj pa zdaj zastokal.

»Jaz sem, oče, Metka.« Ni je spoznal. Bil je že nezavesten. Prijela sta ga pod roko in odvela na plaz, od tod pa skozi robidovje in srobot na stezo.

»Boli, tu...!« se je ovedel. Dvignil je roko do obraza in ga spočil. »Za noge primi!« je velel Oštr. »Jaz primem spredaj.« Sonce se je med tem dvignilo nad obronke Jazbine in Reske gore. Čuti je bilo ptičje petje in šurjanec se je poživljavač spuščal na ornice.

Mati Klemenka je čepela v izbi pod razpelom: »...ki je za nas bičan bipe!«

»Ali je mrtev?« se je opotekajoč zgrudila na klop, ko sta očeta položila na posteljo.

Se živi. Dolgo pa ne bo!« je Oštr snel klobuk. Metka je zajokala. »Po fajmoštra pojdi, Oštr! To bo že poplačano, če ne na tem pa na onem svetu!«, je jokala Klemenka. »in moče poklič!«

Oštr je naglo izginil po Rebri. »Ja je očetu izpirala strjeno kri. Vojka rana mu je zevala na čelu in kaj je počasi polzela po senčih. Po- ložila mu je na ramo zmečkan arniko in obvezala s platneno krpo. Zopet se je zavedel. S steklenimi očmi dolgo blodil po izbi in se ustav na Metki. Jokaje je planila razbeljeno čelo. Tak je ostal k po... »Oče, odpustite!« Teško je hropel in na usta mu je prihajala kri pomešana s peno. »Odpustim ti, otrok moj. Kmalu pojdem. Čutim, da se Franceta bi rad videl. Potem bi Franceta in še nek neznan gospod imejta rada!« Klemenka je ihtela, Metka je bila ginjena. Nato se mu je zopet začelo blesti.

5 Med tem se je po okolici razvedelo o nesreči in ljudje so se začeli zbirati. Metka se je boječe stisnila v kot, ko je v izbo stopil Klančar, Francetov oče. Premeril jo je od vrha do tal, nato je stopil do nje: »Hu, do vas je zadelo. Še huje pride!«

»Oče!« ji je znenada ušlo z ust, da je Klančar ostrmel.

»Vem, vse vem! Kar sta sluhala, še sama poje!« se je obrnil od nje. Po izbi je žuborela molitev, duh gorečih sveč je napolnil ozračje.

»Oče želj Franceta,« se je boječe obrnila k Klančarju.

»Res? Takoj bo. Še pred večerom, če bo sreča.«

Naglo je pograbil klobuk in skodljal roko. Metka je ostala pri stolu.

Proti poldnevni je Oštr pripeljal fajmoštra. Toda Klemenu ni mogel nihče več pomagati. Ležal je na slamnici, govoril nerazločno in neprehoma kričal z rokami in se grizel bi za razkuštrane lase. Mati Klemenka je sedela pri zglavju in mu ustav na Metki. Jokaje je planila razbeljeno čelo. Tak je ostal k po... »Oče, odpustite!« Teško je hropel in na usta mu je prihajala kri pomešana s peno. »Odpustim ti, otrok moj. Kmalu pojdem. Čutim, da se Franceta bi rad videl. Potem bi Franceta in še nek neznan gospod imejta rada!« Klemenka je ihtela, Metka je bila ginjena. Nato se mu je zopet začelo blesti.

Proti večeru se je pred Klemenovo hišo ustavil kolese. Metki pri oknu je zastal dih. S kolesja je stotno. Še Franceta bi rad videl. Potem bi Franceta in še nek neznan gospod imejta rada!« Klemenka je ihtela, Metka je bila ginjena. Nato se mu je zopet začelo blesti.

Proti večeru se je pred Klemenovo hišo ustavil kolese. Metki pri oknu je zastal dih. S kolesja je stotno. Še Franceta bi rad videl. Potem bi Franceta in še nek neznan gospod imejta rada!« Klemenka je ihtela, Metka je bila ginjena. Nato se mu je zopet začelo blesti.

Proti večeru se je pred Klemenovo hišo ustavil kolese. Metki pri oknu je zastal dih. S kolesja je stotno. Še Franceta bi rad videl. Potem bi Franceta in še nek neznan gospod imejta rada!« Klemenka je ihtela, Metka je bila ginjena. Nato se mu je zopet začelo blesti.

Proti večeru se je pred Klemenovo hišo ustavil kolese. Metki pri oknu je zastal dih. S kolesja je stotno. Še Franceta bi rad videl. Potem bi Franceta in še nek neznan gospod imejta rada!« Klemenka je ihtela, Metka je bila ginjena. Nato se mu je zopet začelo blesti.

Proti večeru se je pred Klemenovo hišo ustavil kolese. Metki pri oknu je zastal dih. S kolesja je stotno. Še Franceta bi rad videl. Potem bi Franceta in še nek neznan gospod imejta rada!« Klemenka je ihtela, Metka je bila ginjena. Nato se mu je zopet začelo blesti.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

3. julij v Grčaricah

3. julija so se Grčarice slavnostno odele v zastave in zelenje. Pričakovale so goste — partizanske tehnike, ki so med NOV delovali v teh krajih. Organizacija Zveze borcev je poskrbela, da sta bila sprejem in pogostitev prisrčna in v pravem partizanskem duhu. Ob vstopu v vas je stal slavolok z napisom: »Dobrodošli, bojni tovariši!«

Prebivalci so se zbrali sredi vasi; goste so najprej sprejeli pionirji in jim izročili šopek rož, nato jih je član Občinskega odbora ZB Ribnica, Mirko Oražem, pozdravil v ime NOB in vseh vaščanov. Vse navzoče je spomnil na tista leta, ko se je ves narod bori za svobodo in lepše življenje.

V imenu patrole se je zahvalil za lepe besede tovarisa Marjan Tratar-Učo. Nato je v nekaj besedah povedal pomen teh patrol. Sledil je obisk partizanskih grobov na grčarskem pokopališču, polaganje vencev, govor in recitacije pionirjev. Potem pa so gostje obdarili vaščane, ki so sodelovali v NOB.

Zvečer je izvenšolska mladina pod vodstvom učiteljev Darinke Oražem in Mirka Levstika, izvedla program, ki je lepo uspel. Ob koncu se je tovaris Tratar še enkrat zahvalil.

hvalil za prisrčen sprejem in lep program, gostje pa so zapeli še nekaj partizanskih pesmi.

Po programu je bila prosta zabava, ki je potekala v pravem partizanskem vzdušju. Zgodaj zjutraj so se gostje poslovili od Grčaric in se odpravili proti Kočevski Reki, kjer je bil zbor vseh patrol.

Lojzetu Lušinu - vso zahvalo

Dne 15. junija je bila na Travnj gori lepa svečanost — otvoritev nove turistične postojanke, »Doma na Travnj gori«. Zbralo se je mnogo ljudi, predvsem domačinov iz Sodražice, Ribnice in tudi Loškega potoka. Sicer je bilo o Travnj gori že mnogo povedano, vendar se mi zdi, da je potrebno napisati nekaj tudi o človeku, ki je zastavljal vse, da stoji danes tako lep počitniški dom na Travnj gori, o Lojzetu Lušinu, ki mu po domače pravijo »Grdinov Lojze«. Lojze Lušin je bil najmočnejša opora Matiji Maležiču, ki je bil med prvimi iniciatorji za obnovitev »Lenčke« ali kakor danes pravimo »Doma na Travnj gori«.

Lojze Lušin je imel na otvoritvi lep govor. Na vse se je spomnil, ki

ZAŠČITA SPOMENIKOV
Na zadnji seji sveta za prosveto in kulturo kočevske občine so imenovali posebne komisije, da bi ugotovile, katere spomenike naše zgodovine je treba ohraniti. V komisiji so: Rudi Podlogar, Vekoslav Figar in tov. Drnovšek z Rudnika. Na Mlaki pri Stari cerkvi razpada cerkvena, ki je bila zgrajena leta 1600 in bi bilo prav, da se jo zaščiti pred nadaljnjim razpadanjem.

so le količjak prispevali za obnovo te turistične postojanke, samega sebe pa je iz skromnosti izpuštil. Zdi se mi, da so tudi ostali govorniki premalo povedali o njem, ki je delal za obnovo Travnj gore, kakor pravimo »z dušo in telesom«. Zato je prav, da se ga spomnimo. Koliko potov je napravil, koliko govoril, prepričeval, pisal in dr. Tov. Maležič je ob priliki otvoritve doma naglasil, da je bil dom zgrajen pod izrednimi okoliščinami, začelo se je brez kakršnihkoli finančnih sredstev. Sredstva so se šele zbirala. Pri zbiranju teh sredstev pa se je posebno izkazal tov. Lušin. Skratka, »Grdinov Lojze« je zastavljal vse, je sile in danes lahko s ponosom pokaže na lepi dom, za katerega je dal mnogo svojega dragocenega časa. Zato pa smo mu tudi hvaležni.

M. Nosan

JESENI GLASBENA ŠOLA?

Verjetno je Kočevje eno izmed redkih mest, ki nima glasbene šole. Glasbeni pouk je mogoče dobiti samo zasebno in tako glasbena vzgoja ni popolna niti vsem dostopna. Na seji sveta za prosveto in kulturo so sklenili, da v poletnih mesecih uredi vse potrebno, da jeseni prične z delom glasbena šola tudi v Kočevju.

TO IN ONO

RAZPRAVA O STANOVANJH

Minul ponedeljek je bila v Ljubljani seja sekretariata Okrajnega odbora SZDL, na kateri so razpravljali o politiki stanovanjske izgradnje v Ljubljani. Predsednik okrajnega sveta za stanovanjsko izgradnjo je članom sekretariata razlagal osnovne prijeme stanovanjske izgradnje, ki so določeni v resoluciji Ljudske skupščine LRS. Razpravljali so o zmanjšanju luksuznih naprav v stanovanjih, pocenitvi gradbenega materiala in gradbenih uslug. Sekretariat je bil tudi mnenja, da bi se odpravile vse kategorizacije stanovanj in uvedla samo standard na stanovanja.

SEKCIJE

Da bi se kulturno in prosvetno delo poživilo tudi tam, kjer ni prosvetnih društev, so sklenili gasilci, da bodo v okviru prostovoljnih gasilskih društev ustanovili dramske, godbene in druge sekcije.

DENARNA POMOČ

Letos prejmejo društva in organizacije od kočevske občine naslednjo denarno pomoč: Zveza borcev 400.000 dinarjev, TVD Partizan Kočevje 400.000; Društvo rezervnih oficirjev 100.000, strelske družine 100.000, Avto-moto društvo 200.000, Šahovsko društvo 30.000, Zveza vojni invalidov 100.000, Socialistična zveza 500.000, Občinski odbor Svobode 500.000, LMS 50.000, Rdeči križ 100.000, Taborniki 30.000, sindikat prosvetnih delavcev 150.000 in NK Rudar 100.000 dinarjev.

KOČEVSKI MUZEJ

Pred petimi leti ustanovljeni muzej v Kočevju ima danes že toliko razstavnih predmetov, da bi zasedel lahko ves šekov dom. Poznavalci muzejev pravijo, da bi se kočevski

muzej lahko uvrstil med največje in najbogatejše muzeje v Sloveniji. V načrtu imajo še ustanovitev etnografske, lovške in rudniškega oddelka ter oddelke, v katerem bi bil prikazan razvoj lesne industrije, rezbarstva in lončarstva na Kočevskem. Lepo in bogato urejen muzej bo prispeval tudi k pospešanju turizma v naših krajih.

Muzej je v šekovem domu in je odprt vsak petek in nedeljo od 8 do 12 ure in vsak torek od 14 do 18 ure. Vstop je prost.

Branko Češarek - odličnjak

Beseda je dala besedo in tako sva se pogovorila tudi o šolskem uspehu. Naj vam ga predstavim: Branko Češarek iz Ribnice, vajenec. Povedal mi je, da je opravil prvi in drugi letnik vajeniške šole v Kočevju z odličnim uspehom.

»Ali je bilo učenje naporno?«

»Meni ni delalo prevelikih pregledov; seveda sem učenje vzelo resno, pa tudi precej prostega časa porabil zanj. Vse to je rodilo uspeh in odlično spričevalo.«

»Kako misliš v bodoče?«

»Tudi v tretjem letniku se bom trudil, da bom izdelal z odličnim uspehom, vsaj upanje imam, da bom

ŠTEVILO UCENCEV

V preteklem šolskem letu je delovalo na področju ljubljanskega okraja 212 osnovnih šol z 29.150 učenci, 40 nižjih in višjih gimnazij s 15.992 dijakmi, 30 vajeniških šol s 4.570 učenci in 6 srednjih strokovnih šol s 4.024 slušatelji. Skupno je bilo torej 288 šol, vseh tistih, ki so obiskovali šole pa je bilo 53.736.

Bili smo na Kočevskem

Prelepa partizanska Kočevska se je južno od Mestnega vrha odele za letošnji Dan borcev in zelenje, cvetje in zastave, saj je v teh dneh pozdravila v svoji sredi partizanske tehnike in druge borce, ki so v dneh NOB v tem predelu slovenske zemlje borili in ustvarjali novo življenje. Že nekaj dni pred praznikom so marljivi člani Zveze borcev pripravili vse potrebno ter razgibali vse prebivalstvo za sprejem in proslavo tehnikov — partizanov. Slavoloki, transparenti, venci, zastave in odprta srca naših kočevskih ljudi — so sprejeli naše borce ter z njimi preživeli nekaj lepih veselih ur ob obujanju spominov ter o novem življenju, ki sedaj polje v teh predelih pod Krempo, Borčevu in Gotenškim Snežnikom. Pero je prešibko in

preskromno, da bi moglo zapisati to, kar je bilo v vseh, ki so se udeležili tega slavlja.

Ze prvo snidenje tehnikov-borcev v Kočevski Reki 3. julija zjutraj je bilo praznično in nadvse toplo. In ko so tri patrulje ena za drugo odhajale na svojo pot, jih je spremljalo petje, harmonika, vrisk in streljanje iz pušk. Da, dva dni je odmevala po hostah in poljih ter vaseh naše junaške Kočevske naša partizanska pesem, godba, pokanje, dva dni si lahko videl objeme, stiske rok partizanov s prebivalci, s tistimi našimi ljudmi, ki so med vojno pomagali ter sprejemali naše borce pod streho. Sedaj so spet prišli ti borci in se s skromnimi darili oddolžili za pomoč in sodelovanje.

Ma mitingih v Grčaricah, Travi in Brigi ter na sam Dan borcev v Kočevski Reki, pa je znova zaživela partizanska dobra volja in se združila z nastopi domačinov in partizanov v obliki, ki je v veliki vojni dajala poguma in volje za nove zmagave. Poudariti moram, da so na teh nastopih odnesli prvo mesto tamkajšnji pionirji in mladinci, tako v Grčaricah, Travi, Brigi kot v Kočevski Reki. Vse tri patrulje so se v teh dneh poklonile tudi padlim borcem in odkrile tri spominske plošče in obule grobove s cvetjem in venci. V noč so zažareli kresovi, ob njih pa je zarajala mladina in partizani. Pesem kola se je prepletala z vzkliki, raketami in pokanjem pušk v spomin na dni, ko so to borce uničevali sovražniki.

Veliki dnevi so za nam in borce tehniki so odnesli na svoje domove lepe vtise in spomine. Hvaležni so vsem na Kočevskem za sprejem in za vse, kar so preživeli lepega med njimi. Še enkrat — prisrčna hvala ter na svidenje prihodnje leto!

Marjan Tratar-Učo

Zlatoporočnica Vilbald Tekavec in njegova žena Alojzija iz Kočevja.

Zlata poroka v Kočevju

V soboto, dne 28. junija je v popoldanskih urah na matičnem uradu v Kočevju bila kratka svečanost, prva te vrste po vojni na področju bivšega okraja Kočevje.

Tekave Vilbald in njegova žena Alojzija roj. Garbas, sta praznovala ter pred matičnim uradom slavnostno potrdila petdesetletnico sklenitve zakonske zveze in s tem dnem postala »zlatoporočnica«. Tekave Vilbald je rudarski upokojenec, ki je že od svojega 17. leta dalje bil kot rudar zaposlen v raznih rudnikih.

Ker mu domovina ni nudila dovolj dela in kruha, je moral že v svoji

zgodnji mladosti oditi v tujino, in to v Francijo, kjer je delal pod raznih rudnikih. Od tu je odšel na Angleško, oziroma na Škotsko. Po nekaj letih trpljenja in garanja se je vrnil nazaj v Francijo od tam pa v Nemčijo, kjer se je leta 1908, tudi poročil.

V letu 1914. je odšel v vojsko, kjer je bil tri leta. Po končani svetovni vojni se je z ženo vrnil nazaj v domovino in se ponovno zaposlil v rudniku Zagorci, kjer je delal do leta 1924. Zaradi pomanjkanja dela in slabega zaslužka sta zato oba odšla nazaj v Francijo, kjer sta živela vse do svoje ponovne vrnitve v Jugoslavijo leta 1947. Od takrat živita v Kočevju in Podgorški ulici št. 17.

Žena Alojzija je hčerka slovenskih izseljencev in se je rodila v inozemstvu, kjer je tudi preživela svojo mladost.

V svojem petdeset let trajajočem zakonu nista imela svojih otrok. Posvojila sta neko deklico, ki je sedaj že poročena, ne živi; pa pri njih. Pri zlatoporočnicah živi njen sin z ženo in tremi otroci. Oba sta ves čas svojega zakona, razen v letih med prvo svetovno vojno, živela skupaj ter vse hudo in dobro skupno prenašala v slogi in sreči.

Ob njunem življenjskem jubileju jima želimo obilo sreče ter še mnogo zdravih in srečnih let.

Elektro-Kočevje drugič prvak Slovenije

Predlansko leto je Elektrogospodarska skupnost Slovenije prvič organizirala športne igre ELEKTRA elektrogospodarstva v Ljubljani z namenom, da se pod tem naslovom pomerijo med seboj vsi športniki elektrogospodarstva. Takrat se je iger udeležilo 19 podjetij s skupno 214 tekmovalci.

II. letne športne igre v Novi Gorici leta 1957. pa so imele že večji obseg. V času proslav 10. obletnice priključitve Primorske k FLRJ so se v Novi Gorici med seboj pomerili najboljši športniki elektrogospodarskih podjetij Slovenije.

Elektro Kočevje se je tu prvič udeležilo športnih iger ELEKTRA in si priborilo naslov prvaka Slovenije v namiznem tenisu za moške.

Posebno pozornost pa so vzbujale III. letne športne igre ELEKTRA v Mariboru v dneh med 27. in 29. junijem letos, saj se jih je udeležilo rekordno število podjetij in tekmovalcev. Že same številke govore, da je za te igre edleže večje zanimanje, saj se je letos udeležilo kar 34 podjetij z nad 600 tekmovalci, ki so vključeni v Zvezo sindikalnih športnih aktivov.

Športniki Elektro Kočevja smo tudi letos dokazali, da si naslova ni smo prbrčili po srečnem naključju, pač pa z bolj dovršeno tehnično igro, saj o tem dovolj jasno govorijo rezultati: v četrt finalu smo zmagali s 5:0 in 5:1, v pol finalu prav tako s 5:0 in 5:1 ter v finalu s 5:1 in 5:2 ter si tako z veliko prednostjo pred Elektro Trbovljem osvojili že drugi zaporedoma naslov slovenskega prvaka v namiznem tenisu za moške. Ekipo so sestavljali: Beno Konte, Drago Gril in Franc Mestek. Poleg tega smo osvojili tudi 3. mesto v

metu kroglo in 4. mesto v skoku v višino. V skupnem ocenjevanju smo dosegli 7. mesto ter dokazali, da smo tudi dobri športniki.

ZAHVALA ČRNOPTOČANOV

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so gradbena dela pri kopalnem bazenu v Črnom potoku pri Kočevju začasno zastala. Kljub finančnim težavam pa vaščani Črne potoka niso opustili misli za nadaljevanje gradnje. Sedaj pripravljajo gradbeni material, kamen, pešak in drugo. Na zalogi imajo okrog pet ton cementa, 68 m³ kamenja, 10 m³ peska in les. Prihodnji mesec bodo iz bazena izpraznili vodo in v lastni režiji nadaljevali z delom.

Vaški odbor v Črnom potoku se prav lepo zahvaljuje za izkazano pomoč za brezplačen prevoz 5.000 kg cementa podjetju »Avto«, Gozdni upravi Mozelj za pomoč pri delu in upravi Rudnika Kočevja za materialno pomoč.

Vaščani

PESEC POSTAL ŽRTEV

Na Bregu pri Stari cerkvi se je on dan pripetila nenavadna prometna nezgoda. Ob robu ceste je stal C. J., po cesti pa sta iz Slovenske vasi dirjala T. M. na mopedu in O. iz Kočevja na motorju Saks. Pri nepravilnem prehitovanju sta se zaletela drug v drugega in nato še v pešca ob robu ceste. Od vseh treh je bil najtežje poškodovan pešec in kakor je sam povedal pred organi LM, se je hotel motorist iz Slovenske vasi najprej pogajati o poravnavi, tako da bi nezgoda sploh ne prijavil in zdravniku pa povedal, da je padel s kolesa; medtem ko se motorist iz Kočevja sploh ni znebil za ponesrečeno in ga je odpeljal dalje!